

DOSTĘPNOŚĆ DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

– materiały informacyjno-edukacyjne, cz. 7

Jak redukować bariery infrastrukturalne dla osób z ograniczeniem mobilności?

Jak sprawić, by budynki były dostępne dla wszystkich osób z nich korzystających, w tym dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu i osób starszych? Odpowiedź na to pytanie jest następująca: warto skorzystać z **konceptji projektowania uniwersalnego** (ang. *Universal Design*), której głównym założeniem jest projektowanie przestrzeni użytkowych w taki sposób, by była ona dostępna dla wszystkich osób z niej korzystających, ze szczególnym uwzględnieniem osób o specjalnych potrzebach wynikających z ograniczeń mobilności. Najważniejszymi założeniami koncepcji projektowania uniwersalnego jest m.in. dążenie do jak najmniejszego wysiłku fizycznego towarzyszącego korzystaniu z infrastruktury, zapewnienie prostej i intuicyjnej obsługi oraz użyteczność dla osób o różnym stopniu możliwości fizycznych.

Najczęściej, myśląc o dostosowaniu infrastruktury do specjalnych potrzeb, na pierwszy plan wysuwa się potrzeby osób z niepełnosprawnościami narządu ruchu. Warto natomiast pamiętać, że infrastruktura przyjazna osobom z ograniczeniami mobilności służy również osobom starszym, z niepełnosprawnościami wzroku, ciężarnym, czy osobom opiekującym się małymi dziećmi. Wszystkie te grupy, niezależnie od źródła ich szczególnych potrzeb infrastrukturalnych, na co dzień korzystają z ułatwień takich jak m.in. podjazdy dla wózków (dziecięcych i inwalidzkich), obniżenie lub zlikwidowanie progów, czy też powiększenie przestrzeni manewrowej w toaletach.

Jakie konkretne rozwiązania zastosować w budynkach (szczególnie użyteczności publicznej), by były one dostępne dla osób z ograniczeniem mobilności? Najczęściej sygnalizowaną potrzebą są podjazdy dla wózków, windy czy dodatkowe poręcze – są to

inwestycje, które można podjąć w budynkach już istniejących, jak i w nowopowstających. Na etapie projektowania budynku warto pamiętać o możliwie jak największej redukcji schodów, stopni, wysokich progów itd., które uniemożliwiają poruszanie się po przestrzeni na wózku. Należy brać też pod uwagę dostosowanie toalet do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością – pomoc w tym mogą np. dodatkowe poręcze, umywalki o odpowiedniej wysokości czy też szersze drzwi. Kolejną niezwykle ważną kwestią jest umieszczanie istotnych elementów infrastruktury, takich jak np. domofony, przyciski, tablice informacyjne, poręcze, ale i blaty, meble, urządzenia sanitarne na wysokości odpowiedniej dla osób poruszających się na wózku oraz małych dzieci. Warto zwrócić też uwagę na szerokość korytarzy i drzwi oraz zredukować przeszkody w poruszaniu się (np. meble na korytarzach utrudniające przejazd wózkiem). W przypadku planowania miejsc parkingowych, należy przeznaczyć odpowiednią ich liczbę dla osób z niepełnosprawnościami i zadbać o ich odpowiednie oznaczenie oraz wymiary tak, by osoby te mogły z nich swobodnie korzystać.

Likwidacja barier infrastrukturalnych może być jednak bardzo kosztowna, dlatego warto zapoznać się z możliwościami częściowego lub pełnego finansowania tego typu przedsięwzięć.

Przykładowo, [Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie](#) umożliwia otrzymanie dofinansowania na dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób z ograniczeniami mobilności. Wysokość takiego wsparcia sięgnąć może nawet 50 000 zł w przypadku wnioskowania o zakup i montaż platform czy podjazdów. Z oferty skorzystać mogą osoby z niepełnosprawnościami będące właścicielami/właścicielkami danego budynku lub stale go zamieszkujące po uzyskaniu odpowiedniej zgody osoby zarządzającej. Z pomocą w dostosowaniu przestrzeni do potrzeb osób z ograniczeniami mobilności przychodzą też [fundusze europejskie](#), w ramach których skorzystać można ze specjalnych szkoleń, ale i finansowania inwestycji w dostępność infrastrukturalną.

Mimo, że o wykluczeniu infrastrukturalnym mówi się coraz więcej, wciąż istnieje dla osób o ograniczonej mobilności wiele barier utrudniających korzystanie z przestrzeni na równych prawach. Aby jak najlepiej odpowiedzieć na ich potrzeby, należy przede wszystkim wsłuchiwać się w ich potrzeby i rozmawiać z nimi. Osobom o pełnym i wysokim poziomie sprawności fizycznej często bowiem trudno dostrzec elementy architektury, które dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, ciężarnych i innych osób o specjalnych potrzebach

stanowią codzienne wyzwanie i utrudnienie swobodnego przemieszczania się i korzystania z przestrzeni.

Źródła:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-europejskie-bez-barier/dostepnosc-plus/dobre-praktyki/> dostęp z dn. 25.05.2022.

M. Brutkowski, S. Jordan, K. Kunc, E. Robakowska, M. Subocz, *Standardy dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami. Uwzględniając koncepcję uniwersalnego projektowania – poradnik Ministerstwa Infrastruktury i budownictwa*, Warszawa 2017.

https://mops.krakow.pl/234226,artykul,pfron.html/234687,artykul,dofinansowanie_do_likwidacji_barier_architektonicznych_w_2022_roku.html dostęp z dn. 25.05.2022.